

Laryx
Laryng- och gloss-
ektomerades tidning

1-1991

LARYNGFÖRBUNDET

- . . . är huvudman i Cancerfonden, Riksföreningen mot cancer
- . . . tillhör Handikappförbundens Centralkommitté (HCK)
- . . . finansieras genom medlemsavgifter och anslag från Statens handikappråd
- . . . värnar om laryng-, hemi- och glossektomerade medlemmar
- . . . arbetar för lika rätt till behandling, vård, rehabilitering och för en social trygghet
- . . . har lokalföreningar inom landet
- . . . har kontakter med motsvarande förbund i utlandet
- . . . har förtroendeanslutna läkare, tandläkare, logopedier, kuratorer och dietister

Lary

årgång 19, nr 1/1991

Ansvarig utgivare och redaktör:
Elof BystedtRed.kommitté:
Elof Bystedt
Lars Olov PaulssonUtgiven av
LARYNGFÖRBUNDETTryckt hos
Enskede Offset
Redigering:
Stockholmskonsult**Lokalföreningarnas kontakter**

Eskilstuna:	Per Lindell, Brogatan 11, 2 tr, 644 00 Torshälla, Tel 016-35 51 35
Falun:	Holger Andersson, Rådmanvägen 27, 791 54 Falun, Tel 023-160 95
Gävle:	Siv Baglien, Oxtorget 1 B", 826 00 Söderhamn, Tel 0270-164 59
Göteborg:	Eric Hermansson, Gitarrg. 1, 421 41 Västra Frölunda, Tel 031-47 87 63
Halmstad:	Bertil Andersson, Strandgatan 24, 302 46 Halmstad, Tel 035-12 28 13
Linköping:	Nils Björk, Mårdstigen 4, 590 30 Borensberg, Tel 0141-410 46
Lund:	Erik Ohlén, Tordönsvägen 4 L, 222 27 Lund, Tel 046-13 14 05
Stockholm:	Göran Welin-Berger, Östgötagatan 61, 116 38 Stockholm, Tel 08-43 46 44
Uppsala:	Sven Eriksson, Ekbacken, Löt, 740 11 Länna, Tel 0174-220 84
Västerås:	Anna-Greta Andersson, Tryffelvägen 16, 725 41 Västerås, Tel 021-525 23
Örebro:	Bertil Lindström, Ekeberg, 716 92 Fjugesta, Tel 019-914 40

Sista manusdag för nästa nr är 26 april 1991.**Förbundets kontakter:**Förbundsordförande:
Elof Bystedt, Tors väg 6,
145 71 Norsborg.
Tel 0753-717 88.Kassaförvaltare: Bo Persson, Övre
Hantverksgatan 20 A,
831 36 Östersund.
Tel 063-12 30 41.**Lary beklagar**

Genom ett distributionsfel blev ett antal Lary-läsare utan nr 4/1990, vilket vi djupt beklagar.

Lary

Lary

är en tidskrift för *laryngektomerade* – de som fått struphuvudet bortopererat*hemilaryngektomerade* – de som fått ena stämbandet bortopererat*glossektomerade* – de som fått delar av eller hela tungan bortopererad. Omfattar även andra operationer i munhålan.**Laryngförbundets kansli**Kanslichef: Elise Lindqvist
Besöksadress:
Reimersholmsg. 9.
Box 9514, 102 74 Stockholm.Tel 08-658 58 07, 658 58 09,
Texttelefon 08-658 58 09
Telefax 08-668 49 30Postgiro 85 17 54-2
Bankgiro: 5703-3373Konsulent- och
radiohjälpsekreterare:
Helena Nylén-Bystedt
08-658 53 33Kansliet öppet:
Måndag-fredag
08.00-12.00, 13.00-15.00.
Övriga tider autom. telefon-
svarare på 08-658 58 07
08-658 53 33Konsulenter:
Malmö: Gull-Britt Mårtensson,
Fosievägen 29 B,
214 31 Malmö.
Tel 040-92 43 42Det är ingen konst
att göra en favla,
men det är svårt
att göra favlor
som är konst.**Galleri Adolfsson**

Hornsgatan 60 117 21 Stockholm Tel. 42 63 42

Ägaren till Galleri Adolfsson ställer sitt Galleri till Laryngförbundets förfogande från lördag 25 maj till och med måndag 27 maj. Tredagarsutställningen kommer att annonseras i dagspressen.

STENSUNDKURS — EN FRAMGÅNG

Vi var en mycket förväntansfull grupp av laryng- och glossektorn med anhöriga som hade samlats på T-Centralen och Klarabergsviadukten, för att invänta bussen som skulle föra oss till Stensunds Folkhögskola för en veckas REHAB-kurs, sommartid 1990.

Efter installation och lunch satte kursen igång. Inledningsvis presenterade sig kursledarna för oss. Det var Joulo, hans hustru Malin, Claes Hedlund och den från Förbundet ansvariga, allas vår Siv Baglien.

Vi fick ordna en presentation av varandra och så visade oss Malin runt på "slottet". Vi fick veta bakgrund om Stensund förr och nu samt se de många gamla föremål som tillhör skolan. Malin berättade också att det finns i anslutning till skolan vandrarhemstugor att hyra och bo i om någon är intresserad att besöka Stensund.

Påföljande dag berättade Claes Hedlund om Trosa och Trosabygden förr och nu.

Lagom efter Claes information så dök hon då upp, vår logoped Britta Hammarberg, med en elev vid namn Peter. Britta som har gästtat oss vid de flesta sammankomster här på Stensund inledde med att presentera Peter och fortsatte att berätta om sitt yrke som logoped, hon har varit verksam i 25 år (hon måste ha börjat i vaggan).

Grupjobb

På för- och eftermiddagen delades vi upp i två grupper, ledda av Peter och Britta. Vi fick göra tal- o läsovningar samt rollspel. Efter en lite trevande inledning kom vi igång på allvar. Det är svårt att i ord förklara vad detta innebär men vi hade så roligt och trivsamt, att fortfarande när jag tänker på dessa stunder så tåras mina ögon, (av skratt och glädje). Avslutningsvis skulle vi alla ut och lukta på blommor???? Va f-n sa de laryngade, har hon fått fnatten!! Vi gick ut i den underbara trädgården som omger Stensund och började sniffa på de blommor som fanns. Hur luktar man på blommor när man har hål på halsen, ingen ingång i näsan. Den där Britta va nog inte så dum, Nisse Nilsson från Järfälla numera Siljansnäs i Dalarna med ett Stomahål i halsen sniffade på en jasminebuskeblomma och efter mycket om och men så kände han doften. Trot eller ej men fråga honom gärna.

På kvällen blev vi visade Stensunds vattenreningsverk. Detta är ett unikt reningsverk som har gett ett stort intresse runt om i hela vår värld. Det kan påpekas att det är studiegrupper från hela världen som kom-

mer hit till Stensund för att beskåda detta reningsverk.

■ Ut till vårdskolor och andra

Kvällen avslutades med förberedelser inför morgondagens besök av läkare, kuratorer, sjuksköterskor och mera "löst folk". Önskemål togs upp om bl a speciella akuttider för de som har misstanke om recediv, (återfall) behov att få tala med någon, där kommer kuratorer in i bilden. Deltagarna på Stensundskursen önskade också att vi på något sätt skall försöka nå ut till vårdskolor, sjuksköterskeskolor, läkarhögskolor m fl utbildningslinjer inom sjukvården.

Det togs också upp önskemål om färdtjänst, handikappersättning, parkeringstillstånd, rekreativresor, kostnadsfri talträning, (lika över hela landet). Många av de opererade efterlyste också en mer grundlig undersökning vid de återbesök som sker på deras sjukhus där de opererade. De opererade vill ha en längre och mer ingående undersökning vid sina kontrollåterbesök. Det skulle tex vara en Datortomografi eller liknande.

Tredje dagen: Samling i skolsalen där Joulo berättade om friskvård och om att förebygga många av de sjukdomar som drabbar oss alla som "inte gör nåt". En tanke vore ju att vi föreningar runt i landet bjöd in

Lary - fyra gånger om året och begränsat sidantal. Det betyder att långt ifrån allt material som borde publiceras kan ge plats. En hel del material får "stå över" och det tar tid innan det kan tränga sig in i spalterna. Så är verkligheten (som vi kanske borde förändra). Här är ett beskuret bidrag om rehabkurs på Stensund, som borde fått plats tidigare. Men...

Joulo med fler av de lärare som finnes på Stensund på någon av våra medlemsmöten.

Så dök dom nu upp... det var Hasse Strander, Gun-Marie Larsson, Eva Munck-Wikland och Elisabeth från KS. Frågorna som vi hade förberett kvällen innan ställdes och vi fick svar och de inbjudna lovade att ta tag i de önskingar och problem vi har. Vi hoppas på en utveckling av detta samarbete med ovanstående personer.

Fjärde dagen tar Malin hand om oss. Skapande Verksamhet?. Va e de?. Jo de e' måla, klistra, skulptera i lera, hitta på nåt göra någonting, ha kul tillsammans. Den här verksamheten borde egentligen ligga på dag ett. Denna skapande verksamhet är inte bar skapande den är också ett utmärkt sätt att lära känna varandra samt att våga bjuda på sig själv. Malin avslutade sitt pass med en motionsjympa, mycket lätt och i egen takt.

Sista dagen: Utvärdering, avtackning och skilsmässa, (temporär). Eget utdöme om denna kurs: En utomordentligt väl utarbetad kurs, mångsidig och mycket lärorik, intressant och rolig.

Veronicka Södergren/Englund

Kurser är inte bara arbete.

HANDIKAPPERSÄTTNING FÖR LARYNGEKTOMERADE

En av de viktigare frågorna som Laryngförbundet har drivit sedan flera år tillbaka är att hjälpa medlemmarna med ansökan om handikappersättning. Förbundet har informerat vederbörande myndighet om handikappets beskaffenhet, de medicinska följderna, merutgifterna,

hjälpbehovet etc. Resultatet av dessa mångåriga, målmedvetna, intensiva ansträngningar för att åstadkomma en mera realistisk bedömning av den laryngektomerades rätt till handikappersättning har tyvärr inte blivit helt tillfredsställande.

I det läget beslöt styrelsen 1989 att tillhandahålla juridiskt biträde vid varje enskild ansökan. Medlemmarna har informerats och ombetts att vid intresse låta höra av sig till förbundets kansli i Stockholm.

Trots att intresset var stort, var man i början något avvaktande p g a tidigare negativa erfarenheter. I dag får man dock med stor tillfredsställelse notera att resultatet har överträffat förväntningarna.

Av de svar som inkommit på förbundets informationscirkulär framgick bl a att ett relativt stort antal medlemmar inte visste något om handikappersättning. Det finns därför skäl att upplysa om vad denna förmån innebär.

■ **Folkpensionsförmån**

Handikappersättning är en särskild folkpensionsförmån. För beviljande av handikappersättning erfordras följande villkor:

- Tidskrävande hjälp i den allmänna dagliga livsföringen.
- Fortlöpande hjälp vid förvärsarbete (om man arbetar).
- Betydande merutgifter.

Om en handikappad har hjälpbehov skall behovet uppgå till minst 2 timmar/dag för att handikappersättning skall beviljas enbart på hjälpbehov. Om handikappersättning ansöks enbart på merutgifter skall utgifterna uppgå till minst 26,5% av basbeloppet (ca 8.500:– för 1991) för rätt till förmånen. Om både hjälpbehov och merutgifter föreligger grundas rätten till handikappersättning på det sammanlagda stödbehovet. Tex en laryngektomerad har hjälpbehov = 1 timme/dag och 5.000:– merutgifter/år. Han är berättigad till handikappersättning trots att varken hjälpbehovet för sig eller merutgifterna för sig uppnår gränsvärdena enligt ovan.

Ett annat villkor för rätt till handikapper-

sättning är att laryngoperationen har skett innan den handikappade fyllt 65 år. Det bör observeras att tiden för ansökan inte har betydelse i sammanhanget. Med andra ord, man kan ansöka om handikappersättning även efter fyllda 65 år. I ett konkret fall nyligen har en laryngektomerad över 80 år beviljats handikappersättning. Han blev opererad när han var 51 år.

Handikappersättning kan beviljas beroende på stödbehovets omfattning med 34, 50 eller 65 % av basbeloppet, dvs med 11.948:–, 16.100:– resp 20.930:– (räknat för 1991). Förmånen utbetalas fr o m två år före ansökningsmånaden. Tex den som ansöker om handikappersättning i februari 1991 och beviljas förmånen med 34 % av basbeloppet får först ett engångsbelopp på ca 20.000:– kr för de föregående två åren och därefter fr o m februari 1991 913:– kr i månaden. Handikappersättning är en skattefri förmån. Den är inte inkomstprövad.

■ **Ta upp hela behovet!**

Det är väldigt viktigt att man vid ansökan om handikappersättning tar upp hela stödbehovet eftersom rätten till och storleken av handikappersättning är avhängigt av stödbehovets omfattning. Det är inte lätt för en handikappad (och inte heller för försäkringskassan) att kunna bedöma, resp avgöra vad som i ett fall kan godtas som hjälp eller merutgift. Medicinska, juridiska och försäkringstekniska synpunkter skall samsamvägas för att man skall kunna dra rätt slutsats.

Vid sådana förhållanden är det inte förvånansvärt att de flesta laryngektomerade som tidigare på egen hand ansökt om handikappersättning uppgivit stödbehovet bristfälligt med avslag av ansökan som följd.

Dessa oriktiga beslut lade grund till en för de laryngektomerade ogynnsamma praxis som riks försäkringsverket

har sammanfattat så att enbart laryngektomerade med stora talsvårigheter ansågs uppfylla kravet för rätt till handikappersättning med 34 % av basbeloppet.

■ **Ändrat ställningstagande!**

Vi har sedan 1989 i flera konkreta ärenden anført synpunkter på riks försäkringsverkets bedömning. Det är glädjande att verket 1990 ändrat sitt ställningstagande och uppgivit att det inte kan dras några slutsatser om bärkraften av nämnda bedömning. Detta innebär att försäkringskassor, som tidigare ansåg sig bundna till riks försäkringsverkets åsikt, numera har fått fria händer att förutsättningslöst på enbart lagliga grunder pröva de laryngektomerades rätt till handikappersättning.

Jag vill upplysa om att gamla felaktiga beslut kan ändras. Enligt lag kan beslut omprövas på den försäkrades (handikappades) begäran om beslutet har blivit oriktigt p g a att det har fattats på ofullständigt underlag. Omprövning kan begäras utan tidsbegränsning. Man kan endast begära omprövning av beslut som inte har överklagats.

Vid ändring av beslut enligt ovan skall handikappersättning utbetalas för hela tiden. Tex: Man ansöker om handikappersättning år 1984. Ansökan avslås 1985. Ändring begärs 1991 p g a att försäkringskassans beslut 1985 har fattats på ofullständigt underlag. Vid ändring utbetalas handikappersättning hela tiden fr o m 1984.

■ **Likformighet saknas ännu**

Vi har begärt sådana ändringar i flera fall. I ca hälften av dessa ärenden har besluten ändrats. Vissa försäkringskassor är dock inte beredda att pröva dessa ärenden korrekt. Genom över-

HCK-kongress i Örebro

Ungefär 400 000 människor i Sverige tillhör en handikapporganisation. Nästan alla, 26 förbund, är anslutna till HANDIKAPPFÖRBUNDENS CENTRALKOMMITTE, HCK.

DEN 31 MAJ – 2 JUNI 1991 håller HCK sin femte kongress. Den kommer att förläggas till ÖREBRO I MEDBORGARHUSET. Veckan före kongressen kommer att fyllas med seminarier, konferenser och utställningar. Det preliminära temat för dessa är "VI SER MÖJLIGHETERNA! GÖR NI! – Att vara handikappad på 2000-talet."

Såväl kongressen som "handikappveckan" som föregår kongressen, kommer att vara framtidsinriktade. Vi vill visa på möjligheter och lösningar. Vi vill visa upp det som är positivt – kraften, framtidstron, engagemanget hos handikappade. Vi vill visa att även om man är handikappad i ett avseende så behöver man inte vara det i övrigt. Det handlar om att förebygga, att kompensera, att organisera samhället så att ett funktionshinder inte blir ett handikapp.

HANDIKAPPFÖRBUNDENS CENTRALKOMMITTE
– 26 handikappförbund i samarbete

Lars Östman Ingemar Färm
Ordförande kanslichef

klagande och på andra sätt skall vi åstadkomma att försäkringskassorna handlägger lika ärenden lika.

Ovan har vi nämnt att ett villkor för prövning är att försäkringskassans beslut inte har överklagats. Om beslutet har överklagats, kan man gå till väga på ett annat sätt. Man gör en ny ansökan med stöd av nya omständigheter som inte varit föremål för prövning när det ursprungliga beslutet fattades. Vid ny prövning kan man få handikappersättning med två års retroaktivitet.

Jur kand Georg Antal

Läkarsynpunkt:

Informera om Laryngförening!

Två läkare, deltagare i Laryngarrangemanget på Stensund sommaren 1990, sammanfattade sina intryck i en PM, särskilt avsedd för läkarkollegor. Deras uppfattningar och intryck är emellertid av allmänt intresse för Laryngförbundets medlemmar, och eftersom Lary fått tillgång till promemorian tar vi oss friheten att återge densamma:

1. Godkännande avseende färdtjänst, parkeringstillstånd och liknande sker relativt slumpartat för dessa patienter. Speciellt vintertid är det svårt för patienterna att använda sig av allmänna kommunikationsmedel och därför tycker vi det vore mycket lämpligt om vi kunde gå ut med en rekommendation där man tillmötesgick dessa patienters önskemål i bästa möjliga mån med dylika förmåner.

2. Ett starkt önskemål från patientgruppen var ökade möjligheter till rekreationsresor och vi skulle vilja verka för att denna patientgrupp kunde få ta del av vissa anslag där man kan söka rekreationsresor.

3. Kostnaden för talträning varierar mycket mellan de olika regionerna i Sverige och detta bör definitivt åtgärdas.

4. Vi diskuterade också paragraf 9 angående tandvårdsersättning. Detta är en mycket omdiskuterad paragraf som man bör gå igenom vid tillfälle, kanske i den nu skapande munvårdsgruppen.

5. Man hade i något fall sett att sköldkörteln kan påverkas av strålbehandling. Vi gör nu en stor genomgång av detta på Radiumhemmet där vi tar speciella prover på alla strålbehandlade patienter där sköldkörteln inkluderats. När resultatet av denna undersökning är klar kommer vi att lägga rekommendationer som ska gå ut över hela Sverige.

6. Laryngektomipatienterna är som flera andra patientkategorier oroad över den dåliga läkarkontinuiteten vid kontrollerna. Detta försöker vi åtgärda i mesta möjliga mån. Vissa förbättringar har redan vidtagits i det avseende.

7. Läkare bör under sin utbildning informeras om de laryngektomerades situation så att den vanliga allmänpraktikern också känner till de laryngektomerades problematik.

8. Kontrollverksamheten så att patienterna inte går ena veckan på öronkliniken och kanske redan nästa vecka på onkologen.

9. Då det gäller simulatorteknik och strålbehandlingsapparaterna bör det ske en allmän upplysning så att poliklinikläkarna mera känner till vad som kommer att hända på dessa stationer i samband med behand-

10. Vi bör som läkare sprida information om de laryngektomerades förening.

11. Vid de nordiska konferenserna för de laryngektomerade vore det önskvärt att någon läkare följer med.

Detta är rekommendationer och tankar som framkom på Stenungsund och som vi tycker borde diskuteras och åtgärdas inom den del av öron- och onkologsidan som har hand om laryngektomerade patienter.

Eva Munck-Wikland
leg läk, med dr
Öronkliniken
Karolinska sjukhuset

Hans Strander
överläkare, docent
Radiumhemmet
Karolinska sjukhuset

Ny teknik – god hjälp

– Den utveckling som kommit igång när det gäller ny teknik för handikappade är början på en revolution i vardagen

– Vi behöver sprida kunskap om att den nya tekniken och framför allt datatekniken kan ge handikappade större möjligheter att leva ett bättre och mer aktivt liv. De senaste åren har utvecklingen tagit fart. Tekniken har blivit en allt viktigare förutsättning för handikappades möjligheter till utbildning och arbete och för att många ska fungera i vardagen. Tekniken har kommit för att stanna. Utvecklingen måste fortsätta, sa statsrådet Bengt Lindqvist i Malmö vid handikappinstitutets konferens om ny teknik.

– Satsningarna på ny teknik har varit en viktig del i regeringens handikappolitik. Nu börjar vi se resultaten. I dag har 600 människor med olika funktionsnedsättningar fått tillgång till databaserade hjälpmedel, som gör det möjligt för dem att fungera i arbetslivet. Drygt 400 elever i grundskolan kan genom datahjälpmedel följa undervisningen. Vi är bara i början på en utveckling som kan innebära en revolution för många människor med funktionsnedsättningar, sa Bengt Lindqvist.

NOTISERAT FRÅN GÄVLEFÖRENINGEN INFÖR 20-ÅRSJUBILEUM

Vår förening bildades för 20 år sedan tack vare att Gunilla Henningsson fanns som logoped på Gävle sjukhus. Hon tillsammans med riksdagsledamöterna Henning och Gerda Nilsson från Gävle ordnade allt det praktiska som skulle till för att göra oss lagliga.

De ordnade startbidrag på 300:– från landstinget och under det första året tog Gunilla oss som patienter de gånger vi träffades så att resorna skulle kunna finansieras.

Gunilla sammankallade alla opererade i Gävleborg till den första träffen och genvaret var så gott som 100%. Intresse för en förening fanns, så en styrelse kunde utses direkt och som förste ordförande valdes Uno Nordin. Sekreterare och kassör har varierat lite under åren men som kassör kan ju Brita Larsson kallas veteran. Hon har varit kassör i 11 år alltså sedan 1979. Uno var ordförande till 1976 då under-tecknad tillträdde.

■ Landsting o bingo ger stöd

Sedan vi kom med i landstingets bidragsflora så har vi kunnat träffas regelbundet 5–6 gr per år på medlemsmöten trots att det högsta bidrag vi fått under åren har varit 9 000:– – 1990 så har vi kunnat bistå medlemmarna med lite resekostnader så vi fått träffas.

År 1979 kom vi med i Bingon trots att vi inte uppfyllde de villkor som egentligen var uppsatta för medlemskap. Reglerna var att bara stora lokala föreningar i Gävle kommun skulle få komma med. Efter ett tyrelsemöte där vi beslutade att göra ett försök gick jag upp till länsstyrelsen och förklarade våra problem "hög medelålder, talahandikappet" så möjligheterna för oss att på egen hand få bättre ekonomi var små.

Då frågade den ansvarige vad vi tänkt använda pengarna till och när jag förklarade att de skulle gå till rekreations- och rehabiliteringsresor till varmare klimat så fanns det inget hinder. På villkor att medlen går till detta är vi fortfarande med i bingon. Av bingopengar har vi gjort gruppresor till Rhodos, Kreta, Marbella, Portugal, Italien, Leningrad vi har även beviljat bidrag för de som sökt och önskat åka på egen hand.

■ Även utomlands

Vi har även varit till Kyrrönkanta i Finland och träffat opererade där och även till Danmark har vi gjort resa. Talkurser har vi haft både på hemmaplan och i Helsingfors. Samlevnadskurser på folkhögskola. Cirkelverksamhet både i Gästrikland och Hälsingland där vi läst bl a Landskap, Författare, Mötes-teknik, Vardagssvenska, Språk m m.

Vi har deltagit i olika utbildningar ordf, sekr, kassörer, studieorg, cirkelledare-utbildning, Att kunna påverka på rätt nivå och rätt sätt, Sol, Hls lagarna, KHR – LHR ledamöters sätt att arbeta m fl.

Vi har haft kontakter med beslutsfattare på olika nivåer. Kontakter med läkare, logoped, kuratorer osv.

Vi har hållit oss underrättade och agerat kring problemen när det gäller in-dragningar på våra områden (hjälpmedel, akutsjukvård mm.)

Vi har under flera år förlagt vårt sista möte för året till Åland och ätit gott och haft trevligt på alla sätt.

Vi har ju även gjort resor gemensamt till bl a Dalarna och Borås.

*Siv Baglien
Ordf*

Riksdagsledamöterna Henning o Gerda Nilsson återfann Lary som pensionärer i Solna.

Tunntarm i halsen ger cancerpatient bättre liv

Källa:
Katarina Mattsson
(FLT)

Ett nytt sätt att operera in en bit av tunntarmen i halsen på patienter med cancer i strupen eller svalget gör att de nästan helt återfår sin förmåga att svälja.

– Patienterna har haft ett elände tidigare. De har inte kunnat gå ut och äta med sina vänner. Det har tagit tre, fyra gånger så lång tid för dem att äta en middag eftersom de hela tiden måste skölja ned maten med vatten, säger överläkare Lennart Löfgren på Regionsjukhuset i Örebro.

Patienter med cancer högst upp i matstrupen eller längst ned i svalget bör dels strålbehandlas och dels opereras för att ersätta de områden där tumören funnits.

Redan 1981 genomfördes en operation där en bit av tunntarmen transplanterades in i halsen.

Men problemet har varit att tarmen ofta skrumpnat ihop i själva skarvarna, vilket gjort att patienterna fått mycket svårt att svälja.

Syr med maskin i örebro

I Örebro har man nu använt en liten symaskin i stället för att sy för hand som tidigare. Symaskinen fungerar som en liten häftapparat, tarmen läggs om lott och häftas ihop i dubbla rader med mycket små stift. Passagen blir då vidare och maten glider ner lättare. Operationstiden blir också kortare och därmed billigare.

– Med den här metoden behöver vi inte heller skära upp bröstkorgen för att sy, utan vi kan gå in via halsen. Tidigare har det krävts flera operationer men nu räcker det med en. Och så vitt jag vet är vi först med att operera på det här viset, säger Lennart Löfgren.

Karoly Galyas

Civilingenjör Karoly Galyas har gått bort, endast 54 år gammal.

Galyas har mycket aktivt och framgångsrikt arbetat med tekniska hjälpmedel för bl a röst och talhandikappade.

Han har utvecklat en röstförstärkare för personer med otillräcklig röststyrka och en styrbar elektrolarynx med intonationskontroll för personer som fått stämbanden bortopererade i samband med cancer. Under de senaste tio åren har han lett den svenska insatsen i anpassning av syntetiskt tal för helt stumma personers behov. Denna bygger på text-tal-syntes som utvecklats vid institutionen. Karoly Galyas har anpassat talsyntesen till det kliniska behovet med programvara och manöverprogram för motoriskt handikappade samt i ett särskilt utförande med symbolspråket BLISS för språkligt handikappade. Under de sista åren har han också infört talsyntes som ett viktigt pedagogiskt hjälpmedel för specialundervisning av barn med läs- och skrivsvårigheter.

Larys omslagsgrabb:

CARL ANTON

med tack för radiohjälpsinsatsen

Förmodligen är vi många som sett Carl Anton som sångaren och visdiktaren som började måla – att visan kom först, så att säga.

Men vi bedrog oss, och skälet torde vara att som visdiktare, sångare och estradör är han rikskändis inför en jättepublik via TV. Något som man inte så ofta kan bli genom måleri. Och så drar man sina slutsatser.

Men nu råkar det vara så att först kom bildskaparen Carl Anton, vederbörigt utbildad i välrenommerade Anders Beckmans regi, och fast anställning som tidningstecknare i Dagens Nyheter därefter (1961–63).

1963 härjade gamle Hyland med sina hörnor och som ett antal andra numera väletablerade artister, började Carl Anton därstädes detta år, och släppte Dagens Nyheter. Men inte ritstift och pensel. Det har blivit åtskilliga teckningar, målningar och blad även åren framöver. Hos Larys läsare och Carl Antons konst mest bekant genom hans blad inför Laryngförbundets Radiohjälpskampanj i fjol.

Den bilden är samtidigt litet av en bild av Carl Anton själv, försvuren till Stockholm och dess skärgård. Alltsedan 1964 har han kommit med olika vissamlingar. Premiären 64 betitlades Blå visor och i den samlingen fanns hans "maskros och tjärdoft" som Sverige fick lyssna till under 24 svensktoppsveckor.

I grått marsdis med en aning av vårsol ovan molnen känns det frestande stjäla sista versen ur den visan:

*Jag gjorde en liten visa att sjunga
när sommarens båtar har glidit förbi
och isarna ligger tjocka och tunga
för visor kan längta och längtar gör vi*

NU KÄNNER SVERIGE TILL ATT VI FINNS

Ett oändligt antal tidningsartiklar. Ett oräknat antal radioinslag. Flera inslag i tv-program plus vårt eget program som sändes 4 gånger! Radiohjälpsens trailers som sändes i snitt en gång per kväll i TV under sex veckor och dessutom lästes i radions olika kanaler. Uppmärksam affischering och annonsering. Det senare inte

minst i form av "gratispluggar" som fortfarande dyker upp i alla former av tidningar. Möten med tusen och åter tusen människor i samband med nålförsäljning. Mer än 525 000:- via Radiohjälpsens konto. Och tavel-, brev-, märkes-, nål- och tröjförsäljning.

Ja, det här är några av de resultat vi nådde under vår intensiva informations- och insamlingskampanj under hösten. Många av resultaten kan tyckas svåra att värdera så här direkt. Men på lång sikt kommer vi att se positiva effekterna av att så många nu känner till förbundet, begreppen och handikappen. Det kommer på sikt ge en bättre tillvaro för alla som redan är opererade och de som kommer att bli opererade. Och förhoppningsvis också leda till att färre behöver opereras.

■ Svenska folket känner till oss

Att svenska folket nu har börjat begripa vad laryng- hemilaryng och glossektomi är får vi höra bevis på nästan varje dag. Men det är bara början. Det är en form av islossning som skett, men nu återstår att smälta all is. Dvs mycket arbetet återstår innan vi kan slå fast att svenska folket direkt veta vad Laryngförbundet arbetar för.

Några av de verkliga höjdpunkterna i höstas stammade från en och samma person. Du ser honom på sid ett; Carl Anton! Carl Anton var idégivare och inspiratör för den fantastiska kvällen på Dramaten, som så elegant roddes i land av Rigmor Strandberg. Det ekonomiska resultatet bara den kvällen blev närmare 100 000:-.

Carl Anton är också den person som skänkte rätten till förbundet att reproducera motivet "skärgårdsvår" och det mindre motivet med segelbåt som blev vårt brevmarke. Försäljningen av de båda produkterna har till dags dato inbringat närmare en miljon kronor.

Det blir många härliga slantar som mångdubblar Laryngfondens kapital många gånger om. Och som därige-

nom ger fondstyrelsen möjligheter att hjälpa där det bäst behövs.

■ Duktiga föreningar, duktiga medlemmar

Hela hösten, för att inte säga hela året, har ett antal föreningar och ett antal medlemmar arbetat otroligt idogt och ihärdigt. Och nått lysande resultat. Både informations- och insamlingsmässigt! Bristen var dock att vi inte har föreningar över hela landet, så t ex i övre norrland blev det tunnsått med information. Men vi hoppas på att någon medlem snart dyker upp och vill starta en lokalförening där.

Med hästlängder, kan man gott säga, vann Linköping tävlingen om den förening som sålde flest nålar per aktiv medlem. De får nu den stora glädjen att välja ut två medlemmar som i sin tur får välja på att åka till Göteborg eller Stockholm för en trevlig helg på Olssons Hotels. Åker de till Stockholm får de bo på det fina Prince Philip där vi hade kampanjavstampen den 1-2 september. Väljer de Göteborg står Hotel Riverton och väntar.

■ Nu går vi vidare

Det här var bara första steget och avstampet på väg mot ett nytt liv för Laryngförbundet och alla medlemmar. Nu gäller det att fortsätta "hamra in" i medvetandet hos våra medmänniskor vilka vi är och varför förbundet finns. Det är ett långt och idogt arbete som krävs, men kan bli lättare om man gör korta intensiva kampanjveckor, då man tar i ordentligt. Och med det arbetet önskar jag er alla ett stort
LYCKA TILL!

Eva Bergström

Kampanjaktivisterna framför alla andra:
Linköpingsföreningen (med gäst Linnéa
Bystedt framst i mitten)

PRISTÄVLINGEN

Vem vann tävlingen
"VILKEN FÖRENING SÄLJER
HJÄLPSKAMPANJEN?"

Jo, det gjorde LINKÖPING med bred margin inbringade kr 81 486:-. Grattis Linköping vinner härmed första pris som är en miljon kronor. Stockholm eller Göteborg för två personer vardera 400 000:-.

Nedan följer föreningarnas resultat av rösterna

1:a	kom	Linköping	med	4
2:a		Stockholm		1
3:a		Eskilstuna		
4:a		Gävle		
5:a		Lund		
6:a		Örebro		
7:a		Göteborg		
8:a		Uppsala		
9:a		Halmstad		
10:a		Västerås		
11:a		Falun		

Total nålförsäljning

8

Linköping imponerade mest i vår Radiohjälpskampanj

Jag skall nedan försöka sammanfatta mina intryck från vår Radiohjälpskampanj.

Vi ansökte om en radiohjälpsperiod uteslutande för att göra vårt förbund mera känt och för att tala om för svenska folket vad laryngektomi är för ett handikapp.

Informationen har gått mycket bra. Tidnings-, radio- och TV-bevakningen har verkligen fungerat, men tyvärr finns det vita fläckar i landet.

Uppsala förening kan nog utnämnas till mästare på att ha fått med gratisannonser, stora som små, i lokaltidningar. Vi har en egen liten pärm för dem. Dessutom lyckades de med bedriften att få vår folder gratis ibladad i UNT.

De stockholmska eldsjälarna – som kunde varit fler – slet framgångsrikt med nålförsäljning bl a på sjukhusen, jobbade på det stora Dramaten-arrangemanget o s v. Hederstack framförallt till Anna-Lisa Sundberg och Karl-Erik, Elisabeth o Herbert Tschöp, Arne Raiter och andra.

Sammanfattningsvis kan vi konstatera att informationen har nått fram i stora delar av landet, vilket var avsikten. Så, nu gäller det att hålla grytan kokande med nya aktiviteter. Vi laddar upp fram till hösten.

Elof Bystedt

Malmö-Lundföreningen har informationsmässigt också lyckats bra med ett stort antal tidnings- och radiointer-

N AVGJORD

MEST NÅLAR UNDER RADIO-

arginal med 4 527 st försålda nålar vilket g! Ni är fantastiska! Linköpings förening weekend på något av Olsson Hotels i ner.

ålförsäljningen i rangordning:

527 st	försålda nålar	S:a 81 486:–
177 st		21 186:–
743 st		13 374:–
702 st		12 636:–
382 st		6 876:–
331 st		5 958:–
265 st		4 770:–
242 st		4 356:–
120 st		2 160:–
60 st		1 080:–
0 st		0:–
549 st		
	Summa kronor	153 882:–

Linköpings förening har varit i särklass överlägsen vad gäller tidningsintervjuer. Till och med Ölandsbladet hade en stor artikel med Paul Brynielsson. Ett stort antal sk pluggar (småannonser) återfanns i nästan alla tidningar inom Linköpings stora distrikt. Jag har räknat till ca 17–18 olika tidningsintervjuer inom Linköpings förenings verksamhetsområde, men det finns säkert flera. Dessutom har massor av andra aktiviteter genomförts. Bl a har Linköping ett säljresultat på sålda nålar som är drygt halva resultatet av vad hela landet har sålt. Att en så liten förening med så hög medelålder och så stort verksamhetsområde kan åstadkomma ett så fantastiskt resultat, visar vad entusiasm och sammanhållning, och sist men inte minst, vad en mycket bra kampanjledning kan åstadkomma. Än en gång grattis!

Malmö-Lundföreningen har informationsmässigt också lyckats bra med ett stort antal tidnings- och radiointer-

(c)-förslag om ändrad handikappersättning

Laryngektomerade har under många år fått kämpa tappert för rätten till handikappersättning, men dessbättre har det varit en strid som lett till framgångar. Den som fyllt 65 år då han eller hon drabbas av handikapp kan emellertid fortfarande inte få handikappersättning. Två centerpartister har i riksdagen påtalat detta förhållande i en motion, där de menar att denna begränsning bör tas bort. Deras motion har följande innehåll och lydelse:

När en person, som inte fyllt 65 år, drabbas av ett handikapp, som leder till förtidspension, erhåller denne ett tillägg, benämnt handikappersättning. Detta tillägg är avsett

för att täcka de levnadsomkostnader som förorsakas av handikapp. Det kan gälla fördyrade resor, rymligare bostad, behov av ökad hemhjälp e dyl. Tillägget är skattefritt och får behållas även efter fyllda 65 år.

Den som däremot drabbas av ett handikapp efter folkpensioneringen erhåller ingen sådan ersättning trots att merkostna-

derna är desamma. Till den svårighet som ett handikapp innebär läggs i många fall också ett ekonomiskt handikapp. Denna skillnad i ekonomiskt hänseende upplevs av många som en stor orättvisa. Samhällsstöd i form av handikappersättning borde enligt vår mening utgå till alla som ett bidrag till ökade levnadsomkostnader, oavsett vid vilken ålder handikappet inträffar.

Hemställen

Med hänvisning till det anförda hemställs

att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om behovet av handikappersättning även efter ålderspensionering.

Stockholm den 21 januari 1991
Anders Svärd (c)
Ingbritt Irhammar (c)

RADIOHJÄLPKAMPANJEN HÖSTEN 1990

FÖRSÄLJNINGRESULTAT PER FÖRENING

Förening	Försäljning redovisad i kronor av					Total försäljning/ förening
	nålar	brevmärk	tavlor	tröjor	diverse	
Linköping	81486.00	7200.00	10500.00	1500.00	2000.00	102686.00
Stockholm	21186.00	3975.00	16500.00	1000.00	0.00	42661.00
Gävle	12636.00	3975.00	10500.00	2100.00	3535.00	32746.00
Eskilstuna	13374.00	4200.00	13500.00	750.00	50.00	31874.00
Uppsala	4356.00	6825.00	6000.00	350.00	0.00	17531.00
Lund	6876.00	1725.00	3000.00	1350.00	0.00	12951.00
Göteborg	4770.00	1275.00	3000.00	250.00	824.00	10119.00
Örebro	5958.00	825.00	1500.00	1700.00	0.00	9983.00
Halmstad	2160.00	2325.00	1500.00	0.00	0.00	5985.00
Västerås	1080.00	75.00	3000.00	200.00	0.00	4355.00
Falun	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00
Summa per artikel	153882.00	32400.00	69000.00	9200.00	6409.00	270891.00

Föreningarnas totala försäljning under kampanjen: Kr 270891.00

Linköpingsföreningens styrelse, stående fr v: Lennart Wirsen, Bertil Johansson, Eskil Holgersson, Lars Gunnar Adelsson och Paul Brynielsson. Sittande fr v: Nils Björck, Ann-Britt Eriksson och Inge Andersson.

KLUBBAT
och
KLART

Björck omvald i Linköping

Linköpings Laryngförening hade i år sitt årsmöte förlagt till Solbacka servicehus i Oskarshamn. Där tog Monica Andersson och Paul Brynielsson emot och inbjöd till kaffe med smörgås och tårta, som smakade mycket gott, särskilt för oss som åkt 20 mil i snöoväder.

Ordförande Nils Björck hälsade alla välkomna till årsmötet och vände sig särskilt till förbundsordförande Elof Bystedt med fru Linnea. Han uttryckte också sin glädje över att se så många medlemmar från södra delen av regionen. De långa avstånden och dåliga förbindelser gör att många av den anledningen inte kan besöka våra möten så ofta, som i de flesta fall hålls i Linköping, sade Björck.

Till ordförande för årsmötet valdes Karl Erik Eriksson och sekreterare Lars-Gunnar Adolfsson. Dagordningen fastställdes och klubbades raskt igenom, punkt för punkt.

Till ordförande omvaldes Nils Björck, till sekreterare omvaldes Inge Andersson, ledamot i styrelsen nyval Eskil Holgersson, övriga ledamöter i styrelsen är Bertil Johansson, kassör, Karin Pettersson, Lars-Gunnar Adolfsson, Ann-Britt Eriksson. Styrelsesuppleanter Paul Brynielsson, Lennart Wirsen.

Årsmötet beslutade efter förslag från Nils Björck att utse Ann-Britt Eriksson till hedersmedlem i Linköpings Laryngförening och att föreslå henne som hedersmedlem i Laryngförbundet. Nils överlämnade en blomma till Manne Swall och tackade honom för gott samarbete i styrelsearbetet. Kvarvarande lotter på Carl-Antontavlan hade sålts under kafferasten. Vid dragningen utföll vinsten på lott nr 12, som Linnea Bystedt höll i sin hand. Hon var så generös så hon gav vinsten åter till föreningen, det blev till glädje för Tommy Sandblom som blev vinnare av tavlan.

Efter mötets slut fick förbundsordförande ordet. Han talade om kampanjen och resultatet hittills av den. Han tackade medlemmarna för deras arbete och det goda resultat det givit, men uppmanade också till fortsatt arbete med försäljning och information.

Radiohjälpen står öppen hela 1991 för bidrag. Han informerade också om förbundets planer för framtiden.

Årsmöte i Eskilstuna

Tisdagen den 5 februari besökte jag D-länets Laryngförenings årsmöte. Uppslutningen var i det närmaste 100%-ig. Stämningen var på topp.

Mötet valde enhälligt Per Lindell till ordförande, Bertil Karlsson till vice ordförande, Herman Sjögren till sekreterare, Kerstin Larsson till kassör och som ledamöter valdes Georg Göransson och Maj Rytterström.

Eskilstuna-föreningen kom som god trea i radiohjälpkampanjens nålförsäljningstävling, vilket är en mycket god prestation för en så nystartad förening.

Efter ett stadgeenligt genomfört val överlämnade förbundsordföranden en check på kr 5 000:– samt en ordförandeklubba.

Varma lyckönskningar från förbundet genom ordföranden Elof.

Ordf. Per Lindell.

Bättre bilstöd krav i (c)-motion

Centern har i en partimotion i riksdagen tagit upp ett antal handikappfrågor. Några av punkterna i centermotionen återges här:

REHABILITERING OCH VÅRD
Handikapphjälpmedeln bör vara kostnadsfria och betalas av staten. På så vis undanröjes de ojämlikheter som idag råder.

BOENDE
Handikappade måste i möjligaste mån kunna få bo i egen bostad, och påverka sin boendemiljö, servicegrad. Olika stödinsatser för att underlätta det egna boendet måste tillgodoses.

BILSTÖD
Det nya bilstödet innebär förbättringar för de handikappade, men reglerna är ännu inte tillfyllest. Stödet bör enligt centern utvidgas till att omfatta alla upp till 65 år, som har väsentliga svårigheter att förflytta sig på egen hand eller anlita allmänna kommunikationsmedel.

ARBETE
Övergången från skola till arbetsliv måste underlättas. Förtidspensioneringen får inte vara ett alternativ till rehabilitering, den får inte beviljas förrän försök till rehabilitering har genomförts. Samhalls verksamhet bör göras mer tillgänglig för personer med svåra handikapp.

HANDIKAPPOMBUDSMAN
En funktion som handikappombudsman, för att tillvarata de handikappades rättigheter, bör tillskapas.

Ditt blod kan rädda mitt liv

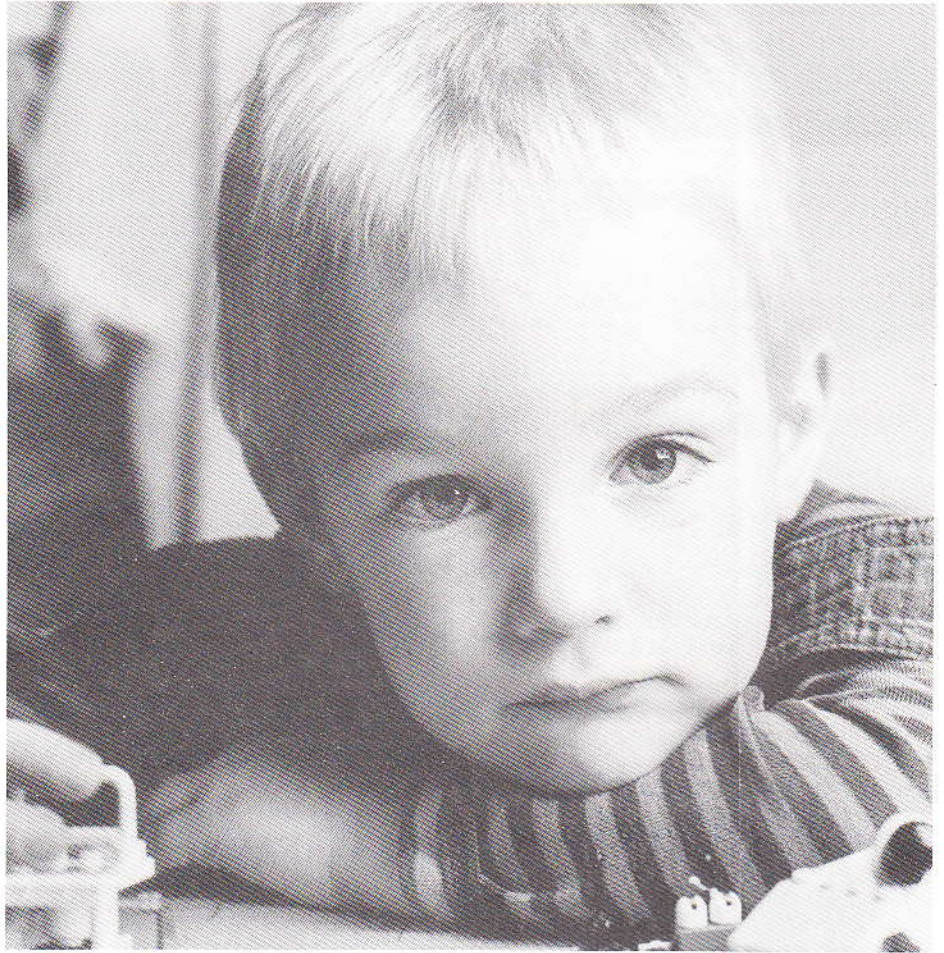
Johannes, 4 år

Vår sjukvård är helt beroende av tillgången på blod och plasma. Allt ifrån svåra operationer till produktion av livsviktig medicin, bygger på vår vilja att ge blod och plasma.

Blödarsjuka är ett exempel. Hos Johannes fattas en liten pusselbit i den kedja som gör att blodet koagulerar. Små skärsår läker oftast lätt. Det verkliga problemet är de inre blödningarna. Genom ny teknik framställs ett koncentrat av denna faktor som mamma och pappa hjälper Johannes injicera två gånger i veckan.

Av de blödarsjuka som finns i Sverige idag kräver ca 350 regelbundet detta tillskott. För att framställa en dos till Johannes behövs plasma från ca 4 givare.

Vill du vara en av dem?

Öka forskningen kring tobaken!

Minska tobaksbruket och skadeverkningarna för dem som röker. Öka anslagen till forskning om tobakens skadeverknings.

Så lyder i korthet det upprop som under tecknats av tolv kända svenskar. Sju överläkare från olika medicinska specialiteter har tillsammans med folk från fackföreningsrörelsen gått samman och förslår att man ske ge tobaksforskningen ett öre per cigarett i framtiden. Förslaget presenterades vid en presskonferens i Läkaresällskapets lokaler i Stockholm. Bo Persson från Laryngförbundet var på plats liksom under tecknad.

Professor Åke Wennmalm, Sahlgrenska sjukhuset, Göteborg står som initiativtagare till förslaget. Han menar att ett öre mer per cigarett ger tillräckligt med pengar för att man ska kunna ska-

pa ett framtida tobaksinstitut. Där ska finnas tre sektioner:

- En för klinisk forskning, som inriktas på att minska tobakens skadeverknings.
- En för utveckling av metoder för rökavvänjning.
- En för bevakning av tobaksrelaterade sjukdomar.

Åke Wennmalm och övriga upppropsdeltagare menar att tobaksutredningen visserligen har många långtgående lagförslag som siktar till att minska tobaksbruket men att man sviker de som inte kan eller vill sluta röka. För deras skull måste man komplettera lagförslagen med en medicinsk del.

I presskonferensen deltog, förutom Åke

Wennmalm, representanter från tobaksutredningen, Svenska Tobaks AB, sjukvården, Cancerfonden och organisationen Smoke Peace. Lars Erik Holm från Radiumhemmet påtalade behovet av beteen- devetenskaplig forskning. Vi har tusentals strikt vetenskapliga undersökningar om rökningens medicinska effekter men vi vet nästan inget om varför unga människor börjar röka och varför de har så svårt att sluta trots att de vet att det är farligt. Lars Erik Holm menade också att det är omöjligt att forska fram den ofarliga cigarett. Den innehåller i så fall inte tobak var hans slutsats. Han välkomnade dock uppropet så- tillvida att det konstateras att tobaksutredningens förslag inte är tillräckliga utan bara ett sätt att lösa problemen.

Sven Öste, Smoke Peace, hävdade för sin del att lagförslagen går väl långt. Förbud mot rökning på tex arbetsplatser, behövs inte menade han.

Dagens applåd rev dock Laryngförbundets egen Bosse Persson ner när han med sin karakteristiska stämma engagerat föreslog tio kronor per paket till forskningen.

- Det här, sa Bosse och pekade på sin hals, är en sjukdom som jag inte önskar min värsta ovän!

Då teg - klokt nog - anhängarna av rökning.

Text: Monica Sterner Juto

Stom-Vent® Beprövad. Hygienisk. Naturlig.

Stom-Vent fukt-/värmväxlare för laryngektomerade har funnits på marknaden i mer än tio år. **Beprövad.**

Stom-Vent byts minst en gång om dagen i samband med rengöring av stomat— speciella rengöringsservetter medföljer. **Hygienisk.**

Stom-Vent har samma funktion som vår vanliga näsa: befuktar, filtrerar och ger andningsmotstånd. **Naturlig.**

Gibecks

Gibeck Sverige AB • 0760 - 860 65
Box 718 • 194 27 UPPLANDS VÄSBY

Hjälpmedelsspalt

Larys hjälpmedelsspalt får bli något mindre traditionell denna gång. Vi skall med hjälp av en artikel i Folkbladet, Östergötland och Hans Racksäter i Finspångs Civilförsvarsavdelning ta upp frågan om skydd mot gaskrig, speciellt med tanke på laryngektomerade.

Utgångspunkten är ett informationsmöte i Finspång, refererat på följande sätt i Folkbladet:

Information i Finspång: GASBEREDSKAPEN GOD

FINSPÅNG (Folkbladet)

– Sveriges beredskap angående gasmasker är god och 1993–94 räknar vi med att behovet av masker ska vara fyllt för alla i Sverige.

Det framhöll Hans Racksäter från Civilförsvaret vid torsdagskvällens informationsträff om gas på Finspångs bibliotek.

– Vi har idag över sex miljoner skyddsmasker i landet och räknar med att ha över sju miljoner senast 1994, sa Racksäter som tillsammans med kapten Christer Jonsson från A1, också lät åhörarna se andra former av skyddsutrustning, bl a gasskyddsdräkt, skyddsjackor och skyddsväskor.

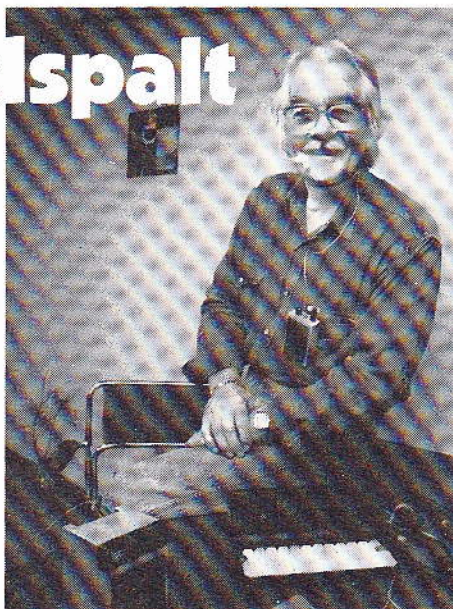
– Hur ska vi 2000 laryngdrabbade svenskar kunna skydda oss då, undrade Ann-Britt Eriksson, som andas via ett hål i halsen.

– Dessvärre finns det nog inget lämpligt skydd framtaget idag, men jag ska genast föreslå civilförsvarsförbundet att jobba på en skyddsjacka i vuxenmodell som skydd för laryngdrabbade, lovade Hans Racksäter på stående fot.

Han berättade också att ansvaret för lagerhållning och tillsyn av bl a gasmaskerna och annan skyddsmaterial ska överföras till kommunerna. Detta arbete är redan påbörjat på vissa håll i landet.

– Detta innebär att man snabbare ska kunna få ut gasmaskerna i ett nödläge. Målsättningen är att alla ska kunna få en gasmask inom 48 timmar, när gasmaskerna finns i kommunala förråd, jämfört med en vecka i dagens läge.

– Men först måste man komma överens med kommunförbundet om ersättningsanspråken, innan det här byggs ut i full skala.

Med vid gasinformationen var även representanter för hemvärnet, bilkåren, Röda korset och civilförsvarsföreningen.

Ann-Britt Erikssons påpekanden vid mötet föranledde Hans Racksäter att i enlighet med sitt löfte framföra laryngproblemet till Sveriges Civilförsvarsförbund. I brev till förbundet skrev Racksäter bl a:

Den fråga som föranleder detta brev kom från Ann-Britt Eriksson, en av Sveriges 2000 laryngopererade. "Vad finns det för skydd för oss?"

Jag kunde inte ge något besked, men vi kom fram till, att eftersom de ej kan andas genom näsan eller munnen och därför ej få något skydd av masken, borde det finnas en jacka i samma modell som barnskyddsjackan i vuxenstorlek. Vad jag vet så finns det inga, men jag tycker att Sveriges Civilförsvarsförbund bör göra en framställning till Räddningsverket om att det beställs och sys upp ett antal jackor i vuxenstorlek, som sedan genom bistånd av LARYNGFÖRBUNDET sprids ut till de personer i landet som behöver dem.

Ann-Britt, som är aktiv i LARYNGFÖRBUNDET lovade att också ta upp frågan i sitt förbund så att framställningen kommer från flera håll.

Kravet är inte orimligt om SRV ska leva upp till idén "ett skydd för alla invånare."

Därför föreslår jag att SVERIGES CIVILFÖRSVARSFÖRBUND snarast tar upp denna fråga och diskuterar den tillsammans med LARYNGFÖRBUNDET, Box 9514, 10274 STOCKHOLM, besöksadress: Reimersholmsgatan 9, Stockholm. Telefon: 08-658 58 07 eller 658 58 09 (även texttelefon).

Naturligtvis har vi anledning följa hur den här frågan hanteras framöver.

Elof.

Lusse i hissen

Vi hade alla samlats runt långborden, stämningen var förväntansfull, försäljningen av lotter var i full gång, förtäring framdukad och klar genom vår festkommittés försorg.

Ordföranden Göran W-B eskade tystnad och hälsade medlemmarna välkomna till årets LUCIA-firande. Göran bad Veronicka Södergren/Englund att presentera den av henne inbjudna klass 6D från Skogåsskolan, samt deras lärarinna och körledare, Birgitta Eriksson.

När detta var gjort släcktes alla lampor och bara ljusen gav sken i lokalen.

Svagt i fjärran hördes nu Luciasången sjungen av klara och vackra ungdomsstämmor. In tågade c:a 25–30 tjejer och killar med fröken Birgitta i bakgrunden. Vi fick höra många fina sånger bl a förutom Luciasången Staffan Var En Stalldräng, Goder Afton, Nu Är Det Jul Igen m fl.

Kvällens Lucia deklamerade och efter sångerna som hör Lucian till dansade de för oss.

Efter att Luciasången hade tystnade bröt applåderna ut. Vår ordf Göran fick vänta ett bra tag för att kunna tacka klass 6D med fröken Birgitta för ett fint uppträdande.

Klassen fick som tack två stycken teddybjörnar den ena EKO-talande, den andra kramgoooooo. Dessa björnar skulle lottas ut för att få ihop lite pengar för klassens skolresa. Dessutom fick klassen en hemmagjord docka som snabbt döptes till GLOSS-LARY då den hade våra färger och kampanjmärke, detta är nu klassens minnesmaskot från Laryngföreningen i Stockholm.

Vi vill med detta tacka klass 6D i Skogåsskolan med fröken Birgitta i spetsen, och hoppas på en repris till Lucia-91.

För övrigt kan sägas att vi i Stockholmsföreningen fick en möjlighet att komma till Skogåsskolan och presentera vilka vi är och vilket handikapp vi har.

Veronicka

REA-PRIS PÅ HANDIKAPPHISTORISKA BÖCKER

Handikapphistoria säljer nu ut restupplagor av sex böcker till förmånligt rea-pris. Böckerna finns också som talböcker. Priset är 25:- kronor/st.

Böckerna har lovordats av landets främsta handikappexperter och fått mycket positiva omnämnanden i dags-, handikapp- och annan fackpress. Det handlar om små restupplagor så det är viktigt att vara ute i god tid med beställning.

Böckerna kan användas på olika sätt; i föreningens läshörna, som presentböcker till medlemmar, personal och gäster, att överlämnas till politiker och tjänstemän, material vid studier och underlag för fritidsforskare.

Böckerna är: Seminarierapport 1986, 80 sid. Tolv personer berättar 187, 144 sic. Handikappinst/Handikapporg 1988, 158 sid. Begävningshandikappades historia 1989, 150 sid. D:o LL-bok, 32 sid (15:- kr). Handikapprörelsen växer fram, 1981 160 sid.

Beställes hos Handikapphistoria, Box 1124, 111 81 STOCKHOLM, Tel: 08/24 17 60.

Vedtægter for Nordisk Samarbejdsorgan

Første gang fremsat og vedtaget ved Formandsmødet ved
Nordisk Kongres i Sverige 14. juni 1987.
Ændret ved formandsmødet ved Nordisk Kongres i Danmark
den 21. august 1990, hvor der deltog formænd fra
Island, Finland, Sverige, Norge og Danmark.

§ 1

Nordisk Kongres for Laryngectomerte er et samarbejdsorgan for landsforeningerne i Island, Finland, Sverige, Norge og Danmark med det formål å forbedre de laryngectomertes levevilkår og å utveksle erfaringer og informasjon.

§ 2

Ved oppsettingen av programmet for Nordisk Kongress skal det avsettes tid til behandlingen av de forslag som fremmes av et arbeidsutvalg. (se nedenfor.)

Ved behandlingen av felles nordiske spørsmål har hvert land fire stemmer. Møtene ledes av formannen for vertsskapslandet. Avgørelser treffes med vanlig majoritet.

Programmet forøvrigt under Nordisk Kongress fastsettes av vertsskapslandet.

§ 3

Avgjørelser som tas av representantene er ikke forpliktende for de enkelte medlemsland, - bare anbefalende - (rekommendasjoner), og avgjørelsene må forelegges for og eventuelt godkennes av de enkelte landsforeninger (ratificeres).

§ 4

Til å forberede spørsmål som ønskes behandlet under kongressen

etableres et arbeidsutvalg. Dette består av formannen i hvert land - eller en anden som gis fullmakt.

Arbeidsutvalget inkalles af vertsskapslandet og afholdes senest 6 måneder før kongressen. Arbeidsutvalgsmøte kan også gjennomføres ved korrespondanse.

§ 5

Kongressen arrangeres hvert 3. år. Neste gang i 1993. Vertsskapslandet bekoster opphold for inntil 4 representanter fra hvert land under kongressen. Dog med den ændring, at der fra Island inviteres 2 deltagere, som vertsladet betaler både reise og opphold for under kongressen.

Ved møter i arbeidsutvalget bærer hvert land omkostningene. Reiseudgifter dækkes ikke.

§ 6

Representantene velger under sitt møte delegater til C.E.L. og indstiller tillitsmenn. Arbeidsutvalget foreslår kandidater.

§ 7

Hvis det skulle anbefales felles økonomiske tiltak, blir omkostningene å fordele i forhold til antall opererte i hvert land - ikke bare medlems-tallet.

PS:

JOURNALISTPRIS för laryngprogram

Cancerfondens journalistpris för 1990

har i klasserna dagspress och veckopress tilldelats STURE SCHÖTT, Aftonbladet, och BO ISAKSON, tidningen VI. Det är två dokumentära skildringar där pristagarna "med inlevelse och realism berättar sina personliga upplevelser som cancerpatienter".

I juryns motiveringar heter det även att reportagen är "väl skrivna, sakliga och fyllda av humor och värme".

Priset till Sture Schött är postumt, han avled i februari i år.

I TV-klassen belönas LARS HALLENGREN och CLARK CARLSSON för "ett ömsint och vardagsnära reportage i TV:s Kanal 1 om människor som blivit opererade för strupcancer".

I radioklassen utdelades inget pris.

Stockholm den 21 februari 1991

Vänliga hälsningar
Cancerfondens informationsavdelning

Carlösten Nordmark